

Fortsatte udfordringer for vandselskaber og kommuner

Statusnotat maj 2010

1. Baggrund for notat

I forbindelse med DANVA's årsmøde i maj 2010 har BDO vurderet den formodede status for de fleste igangværende selskabsdannelser i vandsektoren.

De regulatoriske åbningsbalancer er formelt set færdige, om end der for mange selskaber nok udestår en række korrektioner af disse åbningsbalancer, fordi mange af dem blev til under et stort tidspres, der forårsagede mange fejl.

Næsten alle kommuner har på nuværende tidspunkt solgt skattefinansierede jordarealer og bygninger til de nye vandselskaber og har derved overholdt tidsfristen pr. 31. december 2010 for overdragelse med nedsat tinglysningsafgift. Er din kommune ikke i denne situation, skal der derfor handles meget hurtigt nu. Frem til 30. juni 2010 kan sådanne overdragelser fortsat ske uden udbud.

På en række områder vurderer vi, at der er behov for at gennemgå visse problemstillinger på ny, idet lovgivning og regler i betydeligt omfang fremkom meget sent i forhold til de igangværende selskabsdannelser. Beslutninger om væsentlige forhold kan derfor være truffet på et mangelfuldt – og på nuværende tidspunkt måske ugyldigt - grundlag. I de følgende kapitler gennemgår vi derfor summarisk en række forhold, som kommuner og selskaber bør revurdere i lyset af de nu gældende regler.

Brug notatet som en tjekliste.

Det er vores håb, at vi hermed kan bidrage til, at alle selskaber og kommuner kommer bedst muligt igennem de endelige selskabsdannelser, og vi er i BDO naturligvis parate til at bistå kommuner og selskaber med yderligere råd og bistand.

2. Kommunens rolle som ejer

Har I tænkt på følgende og har I fået udarbejdet de nødvendige papirer mv. vedr.:

- Ejerstrategi
- Politiske og driftsmæssige målsætninger
- Regler for god selskabsledelse
- Regler for information og kommunikation mellem selskab og kommune
- Årskalender for møder mellem selskab og kommune
- Indseende med budgetter og regnskaber
- Risikostyring
- Revision (Koncerntankegang: Samme revisor som i kommunen).

3. Fortsat administration i kommunen

Bekendtgørelse nr. 1468 af 16. december 2009: Kun vandselskaber, der behandler højst 1 mio. m³ vand om året må fortsat frem til 1. januar 2013 få udført følgende administrative opgaver hos kommunen:

1. Drift af it-systemer
2. Bogholderi
3. Forbrugsafregning og fakturering
4. Administrativ bistand til opfyldelse af lovmæssige forpligtelser til levering af data til myndigheder til brug for statistik eller benchmarking
5. Administrativ og juridisk bistand vedrørende personalemæssige forhold.

Det samlede årlige honorar til kommunen må højst udgøre 1 mio. kr. og må alene dække de direkte og indirekte omkostninger ved løsning af opgaverne.

18. marts 2010 har By- og Landskabsstyrelsen i et brev til høringsparterne udsendt et udkast til ændringsbekendtgørelse. Det fremgår af brevet, at ændringsbekendtgørelsen vil gøre det muligt, at kommuner frem til 1. januar 2012 vil kunne varetage opgaver vedrørende administrativ og juridisk bistand vedrørende personalemæssige forhold for alle vandselskaber hjemmehørende i kommunen uanset, hvor stor vandmængde selskabet behandler. Bemærk, at ændringen alene vedrører punkt 5) i ovenstående oversigt over administrative opgaver.

BDO kan tilbyde selskaberne en lang række administrative services.

4. Samarbejde mellem selskaber og kommuner

Vandsektorloven § 19, stk. 5:

Aftaler, der indgås af vandselskaber (med andre selskaber), skal indgås på markedsvilkår.

Som tidligere anført må det honorar, en kommune beregner sig for administrative serviceydelser, højst udgøre 1 mio. kr. og må alene dække de direkte og indirekte omkostninger ved løsning af opgaverne.

5. Intern overvågning

Bekendtgørelse nr. 298 af 25. marts 2010 om program for vandselskabers interne overvågning er den 23. april 2010 fulgt op med en vejledning om internt overvågningsprogram efter vandsektorloven.

Vandselskaberne skal udarbejde et internt overvågningsprogram med en beskrivelse af de forholdsregler og procedurer, der kan sikre, at aftaler bliver indgået på følgende betingelser:

- Aftaler skal indgås på markedsvilkår
- Aftaler skal foreligge skriftligt på aftaletidspunktet
- Aftaler frem til 31. december 2012 om kommunal varetagelse af administrative opgaver som opregnet i bekendtgørelse nr. 1468 af 16. december 2009 om kommuners varetagelse af administrative opgaver for visse vandselskaber.

Overvågningen omfatter foruden selve programmets etablering også en efterfølgende kontrol af, at selskabets konkrete aftaler rent faktisk opfylder de nævnte krav. Til det brug skal vandselskabet iværksætte følgende tiltag:

- Væsentlige aftalers priser og vilkår skal kunne dokumenteres til brug for eventuel efterfølgende kontrol.
- Overvågningsprogrammet etableres med en tilknyttet kontrolprocedure for at sikre aftaleindgåelse på markedsvilkår.
- En årsberetning offentliggøres om overvågningsprogrammet og kontrollen med dets gennemførelse i praksis og indsendes til Forsyningssekretariatet. Første gang senest 1. maj 2011.

6. Afvikling af mellemregninger

BEK nr. 319 af 25. marts 2010 omhandler afvikling af mellemværender mellem kommuner og vandselskaber.

Mellemværender, der beløbsmæssigt udgør mindre end 10 pct. af et vandselskabs samlede omsætning i kalenderåret 2009, skal indfries af skyldneren senest den 1. december 2010, medmindre fordringen på anden måde bringes til ophør inden denne dato.

Andre mellemværender skal afvikles og være bragt til ophør senest den 1. januar 2020. Mellemværendet skal afvikles som et lån, der tilbagebetales med lige store ydelser i hele lånets løbetid (annuitetslån). Mellemværendet forrentes med markedsrenten. Uanset denne bestemmelse kan skyldneren til enhver tid inden 1. januar 2020 vælge at bringe hele lånet til ophør.

7. Inddrivelse af fordringer via SKAT

Kommunale forsyningsvirksomheder, der er udskilt fra den kommunale forvaltning i selvstændige selskaber m.v. i form af fx aktie-, anpartsselskaber eller interessentskaber, og hvor disse er 100 % ejet af kommunen eller af flere kommuner, er omfattet af lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Fordringer, som tilhører sådanne selskaber, skal derfor inddrives af SKAT. I det omfang kommunale forsyningsvirksomheder overdrages til forbrugerne eller frasælges til tredjepart, er inddrivelse via SKAT udelukket. (SKM2010.86.SKAT).

8. Lånebekendtgørelsen og kommunale garantier for lån optaget af selskaberne

Vandsektorlovens § 16:

En kommune kan meddele garanti for lån, der optages af et vandselskab til finansiering af selskabets investeringsudgifter ved indvinding og distribution af brugsvand samt investeringsudgifter ved kloakering og rensningsanlæg i det omfang, lånet kan indregnes i vandprisen.

Det er pt. uafklaret, om kommunerne må stille garanti for de kassekreditter på 125 kr. pr. indbygger, som kommunale aktieselskaber ifølge lånebekendtgørelsen må optage.

9. Kommunalfuldmagten

Kommunerne kan efter kommunalretlige grundregler om kommunernes opgavevaretagelse som udgangspunkt ikke uden lovhjemmel drive:

- Handel
- Håndværk
- Industri
- Finansieringsvirksomhed.

Endvidere må kommuner ikke påføre andre unfair konkurrence/konkurrenceforvridning (Konkurrencelovens § 11a).

Kommunale vandaktieselskaber vil også være omfattet af dette regelsæt.

10. Garantiprovisioner

Enkelte kommuner har overvejet at opkræve garantiprovisioner i forbindelse med garantier for lån til vandselskaber. En sådan opkrævning er formentlig lovlig og vil i givet fald skulle ske på markedsmæssige vilkår. By- og Landskabsstyrelsen har udtalt, at en opkrævning af garantiprovision vil blive anset som en udlodning, der medfører modregning i bloktilskudet, jfr. stoploven.

11. Hvad må selskaberne beskæftige sig med?

Vandsektorlovens § 18:

Vandselskaber kan kun deltage i anden virksomhed, når denne anden virksomhed har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden, og når den udøves på kommercielle vilkår i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar. Den tilknyttede virksomhed kan have andre ejerskabsforhold end vandselskabet. Kravet om udskillelse i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar gælder dog ikke for anden virksomhed, hvis samlede omsætning udgør mindre end 2 mio. kr. årligt. Den tilknyttede virksomhed, der ikke er udskilt i et selvstændigt selskab, skal regnskabsmæssigt holdes adskilt fra aktiviteter forbundet med vand- eller spildevandsforsyning.

Eksempler på anden virksomhed:

- Konsulentbistand til andre vandselskaber
- Salg af overskudskapacitet fx omkring slamforbrænding og overløbsbassiner.

12. Moms og afgifter

Få BDO til at gennemgå selskabernes afregninger af moms og afgifter. Her kan der være rigtig mange penge at spare.

13. Kommunens rolle som myndighed

Kommunens rolle som myndighed omfatter bl.a. følgende opgaver:

- Spildevandsplaner
- Godkendelse af takster
- Indvindingstilladelser
- Klimatiltag
- Godkendelser og tilsyn.

For alle opgaver gælder, at det er vigtigt med et godt løbende samarbejde med vandselskaberne, så de forskellige tiltag koordineres bedst muligt.

14. Bestyrelserne i de nye selskaber

Noget af det første, de nye bestyrelser skal sørge for, er udarbejdelse af en forretningsorden for bestyrelsens arbejde. Forhandlinger skal føres i en protokol, der underskrives af samtlige deltagere i det enkelte møde. Et tilstedeværende ledelsesmedlem, der ikke er enig i en beslutning, har ret til at få sin mening indført i protokollen.

Herudover er det vigtigt, at de nye bestyrelser snarest tager stilling til følgende:

- Bestyrelsesansvarsforsikring
- Afdækning af øvrige erhvervsrisici i det enkelte selskab og valg af forsikringsdækning
- Godkendelse af forretningsgange og intern kontrol for budgettering, bogføring, budgetopfølgning og regnskabsaflægelse
- It-sikkerhedspolitik, herunder back-up-procedurer, fysisk sikkerhed, adgangskontroller, retningslinjer for implementering og opgradering af it-systemer.

**Kontakt os og få en uforpligtende snak om,
hvad vi kan tilbyde jer:**

BDO Kommunernes Revision

Havneholmen 29, 1561 København V

Telefon 33 12 65 45, Fax: 39 15 52 01

E-mail: kr@bdo.dk

Sikker e-mail: sikkermail@bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab og BDO Kommunernes Revision, Godkendt revisionsaktieselskab, begge danskejede revisions- og rådgivningsvirksomheder, er medlemmer af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og dele af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har over 46.000 medarbejdere i 115 lande.

Denne publikation er skrevet i generelle vendinger og skal alene betragtes som generel vejledning. Publikationen dækker ikke specifikke situationer, og du bør ikke handle - eller undlade at handle - uden at have fået professionel rådgivning. Kontakt venligst BDO for at drøfte de specifikke problemstillinger. BDO, vores partnere og medarbejdere påtager os ikke ansvar for tab foranlediget af en handling, der er taget - eller ikke er taget - på baggrund af oplysningerne i denne publikation.